

**Powrót do deficytu na rachunku bieżącym bilansu płatniczego Polski
w 2018 roku
(komentarz do danych NBP)**

- W 2018 roku saldo obrotów bieżących było ponownie ujemne - od 1995 roku tylko raz w 2017 roku pojawiła się nadwyżka. Deficyt na rachunku obrotów bieżących został spowodowany pogorszeniem salda obrotów towarowych (deficyt po trzech latach nadwyżki) i dochodów wtórnych, którego nie zrównoważyła wysoka i rosnąca nadwyżka w wymianie usług.
- Transfery wynagrodzeń obcokrajowców wysyłane z Polski rosły nadal w tempie przewyższającym tempo transferów przekazywanych do Polski.
- Napływ środków unijnych o charakterze inwestycyjnym rośnie od 2016 roku, a w 2018 roku zwiększył się o ok. 84% w porównaniu do 2017 roku.

W 2018 roku **saldo obrotów bieżących** było ponownie ujemne (-14,9 mld PLN tzn. -0,7 proc. PKB), co sprawia, że od 1995 roku tylko raz pojawiła się nadwyżka (w 2017 roku). Deficyt obrotów bieżących powstał przede wszystkim na skutek zwiększenia **deficytu w handlu towarami**, co było spowodowane wyższym tempem wzrostu importu niż eksportu. Znacząco przyczyniło się do tego z jednej strony spowolnienie handlu światowego, a z drugiej strony wzrost wartości importu towarów konsumpcyjnych oraz ropy naftowej i pozostałych paliw.

Nadwyżka w handlu usługami, podobnie jak w poprzednim roku, zwiększała się dzięki poprawie dodatniego salda usług transportowych oraz tzw. pozostałych usług, w tym przede wszystkim usług biznesowych. Nadwyżka w usługach transportowych wzrosła mimo utrzymującej się niepewności spowodowanej chaotycznymi przygotowaniem do Brexitu i spodziewanymi zmianami związanymi z dyrektywą o pracownikach delegowanych, brakiem wykwalifikowanych pracowników i rosnącymi kosztami zatrudnienia. Wpływ tych zjawisk na wielkość eksportu usług transportowych jest, jak dotąd, ograniczony.

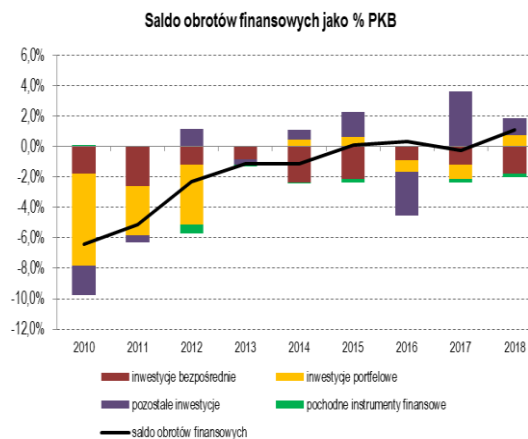
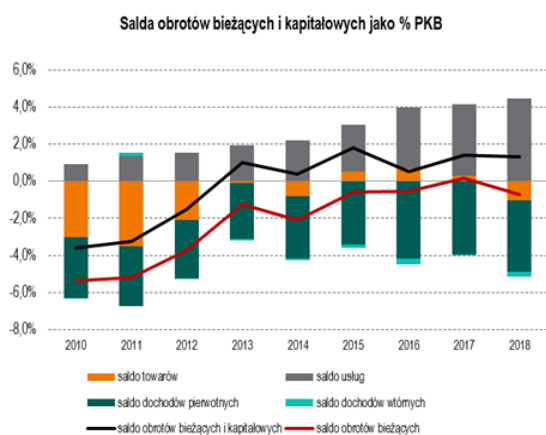
Deficyt dochodów pierwotnych w całym roku zwiększył się zgodnie z tendencją obserwowaną w poprzednich latach. Przyczyniło się do tego znaczące zwiększenie wynagrodzeń przekazywanych przez imigrantów za granicę przy niewielkim wzroście napływu środków od polskich emigrantów. Środki przekazywane za granicę przez imigrantów pracujących w Polsce nadal rosły w tempie przewyższającym tempo transferów przekazywanych do Polski, ale było to tempo zdecydowanie niższe niż w poprzednich latach. W ostatnich dwóch latach ustabilizował się deficyt dochodów z inwestycji.

Coraz szybciej rośnie napływ funduszy unijnych teraz już prawie wyłącznie z bieżącej perspektywy finansowej. W 2018 roku napływ był większy niż w poprzednim roku o ok. 43 proc., a fundusze

otrzymane z tytułu zakończonych i rozliczonych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym wzrosły o ok. 84%).

W 2018 roku z **rachunku finansowego** bilansu płatniczego napłynął kapitał zagraniczny (co oznacza wzrost pasywów), a jednocześnie odpłynął polski kapitał (co oznacza wzrost aktywów). O wzroście aktywów zadecydowało zwiększenie aktywności NBP w zarządzaniu rezerwami i wzrost oficjalnych aktywów rezerwowych, co jednocześnie przyczyniło się do czasowego wzrostu zadłużenia NBP, a także wzrost aktywów z tytułu pozostałych inwestycji (rachunki bieżące i depozyty oraz kredyty udzielone). Wzrost pasywów wynikał ze zwiększenia zobowiązań wobec zagranicznych inwestorów bezpośrednich.

Zadłużenie zagraniczne brutto Polski pozostaje od 2015 roku na poziomie 1,3 - 1,4 bln PLN. Spadek zadłużenia sektora rządowego został zrównoważony przez wzrost zadłużenia przedsiębiorstw (w tym przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego). Dzięki wzrostowi PKB relacja zadłużenia zagranicznego brutto do PKB obniżyła się z 66,9 proc. PKB na koniec 2017 roku do 63,7 proc. PKB na koniec 2018 roku. **Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto Polski** utrzymuje się na poziomie 1,2 bln PLN. Jej relacja do PKB poprawiła się z -61,0 proc. PKB do -55,6 proc. PKB również przede wszystkim dzięki wzrostowi PKB. Nadal jednak Polska nie spełnia kryterium równowagi makroekonomicznej (-35 proc. PKB) w stosowanej przez Komisję Europejską Procedurze Nierównowagi Makroekonomicznej (*Macroeconomic Imbalance Procedure – MIP*), chociaż różnica stopniowo maleje.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP